

MEDISCH COMITÉ NEDERLAND VIETNAM

Onze vraag aan u

Durft u het aan om samen met ons een duurzaam en kleinschalig project voor de kleine boeren en bosbouwers in Quang Tri op te zetten? De boeren gaan op een betere manier acaciahout verbouwen en meubelolie produceren, waardoor ze een goede marktprijs krijgen en een stabiel inkomens. Samen met de boerenorganisaties maken we een meerjarenplan voor duurzaam bosbeheer. Dit nieuwe project sluit aan bij wat we al jaren in Quang Tri doen: arme boeren steunen in hun strijd om een beter leven. Pionieren voor de toekomst, waarbij uw steun onmisbaar is!

Bij voorbaat dank voor uw (extra) gift!

Een gezond bos en een beter leven

In dit nummer onder meer:

Anne Kuijs over ergotherapie in Vietnam

Brief aan donateurs

Actie: Een gezond bos en een beter leven!

Mijn verhaal: Frida Winklaar, Jan Willem Briët

Boekbespreking: De vluchtelingen

MCNV-vrijwilliger Anne Kuijs begeleidde studenten in Hai Duong

“Ergotherapie staat in Vietnam nog in de kinderschoenen”

Anne (2e van links) met studenten en hoofd revalidatie

“Van een oude broek die je opvult met restmateriaal kun je een U-vormig kussen maken. Als je een kind met spasmen in de bocht van het kussen legt, met het hoofd op de rand, ontspant het lichaam en doorbreek je de spasmen. Zo eenvoudig kan het zijn!” Aan het woord is Anne Kuijs, die eind 2019 als vrijwilliger voor MCNV naar Vietnam afreisde om drie studenten ergotherapie te begeleiden tijdens hun stage in het Universiteitsziekenhuis van Hai Duong, een van de partners van MCNV. We spreken Anne in het Noord-Hollandse Schagen over de introductie van het vak ergotherapie in Vietnam en de grote en kleine hobbels die nog te nemen zijn.

“Ik leg het altijd zo uit: een fysiotherapeut kijkt naar het lichaam van de patiënt, een ergotherapeut kijkt naar alles eromheen.” zegt Anne Kuijs, die zelf ergotherapeut is. “We

helpen mensen weer zoveel mogelijk zelfstandig te functioneren zoals voor hun trauma. Niet alleen met hulpmiddelen, zoals aangepast bestek of een rolstoel, maar bijvoorbeeld ook met strategieën en stappenplannen voor het opnieuw aanleren van dagelijkse handelingen.”

Stokjes vasthouden met tuinslang

Enthousiast vertelt Anne hoe ze samen met de studenten van eenvoudige, goedkope materialen praktische hulpmiddelen maakten voor de patiënten van het ziekenhuis en het revalidatiecentrum. “Als je een eenzijdige verlamming hebt en één hand functioneert niet meer, hoe kun je dan een ui snijden? Wij sloegen een paar spijkers van onder naar boven door een snijplank heen. Daar prik je de ui op vast zodat je hem niet hoeft vast te houden tijdens het snijden. Dit soort eenvoudige oplossingen werkt prima om mensen vooruit te helpen en je hebt echt geen dure materialen nodig! De studenten waren heel creatief in het zelf maken van hulpmiddelen. Eten met stokjes lukt bijvoorbeeld beter als je de stokjes eerst door een stukje afgeknipte tuinslang steekt. En ook voor de gashandel van een brommer kun je

zelf een eenvoudig hulpmiddel maken, belangrijk voor de zelfstandigheid van iemand die zijn hand niet meer goed kan gebruiken.”

De studenten die Anne begeleidde, werkten voorheen als fysiotherapeut en docent fysiotherapie. “Het viel mij op hoe gedreven ze zijn. Omdat er geen opleiding is in hun eigen land, moesten ze voor de studie ergotherapie naar India, ver weg van hun familie, kinderen en werk. Dat was best pittig. Ze waren naar mij toe heel open, durfden mij alles te vertellen en deelden hun twijfels en zorgen. Dat vond ik heel bijzonder om te ervaren.”

De studenten oefenden onder toezien van Anne hun vaardigheden in de ergotherapie met patiënten van de afdeling neurologie, orthopedie en pediatrie. Zo maakten ze kennis met zoveel mogelijk verschillende ziektebeelden, leeftijden en achtergronden. Anne: “We liepen tegen flink wat uitdagingen aan. Omdat het nut van ergotherapie lang niet overal duidelijk was, werden ze soms gewoon ‘weggekaapt’ om op een andere afdeling fysiotherapie te geven. Ik heb gemerkt dat hiërarchie heel belangrijk is in een Vietnamees ziekenhuis. De revalidatiearts is er vaak nog echt een “man in een witte jas” met bijbehorende status en daar durf je niet zo snel nieuwe ideeën over een behandeling mee te delen. Het vreemdste vond ik wel dat patiënten zonder enige vorm van onderling overleg ontslagen werden uit het ziekenhuis. Er is nauwelijks samenwerking tussen de verschillende disciplines. Zaten wij op iemand te wachten voor een behandeling, was hij de vorige avond al door een andere arts naar huis gestuurd! In Nederland zijn we zo gewend aan multidisciplinaire teams, dat dit haast ondenkbaar is.”

Schrijf op wat je hebt gedaan!

Anne leerde de studenten ook het belang van rapportage. “Het was daar geen automatisme, om per patiënt bij te houden wat je hebt gedaan. Grote kans dus dat een andere therapeut de volgende dag precies dezelfde behandeling opstart, omdat er geen overdacht was. Ja, er valt nog een en ander te overwinnen”, lacht Anne. Ook het betrekken van ouders en familieleden bij de behandelingen was iets nieuws, dat Anne aan de studenten voorstelde. “Wat nog te vaak gebeurt: een moeder geeft haar kind aan de therapeut en gaat dan zelf in de kamer ernaast zitten wachten tot de

Snijplank met spijkers

Aangepast bestek

Groepstherapie voor kinderen

behandeling klaar is. Ik stelde voor om haar erbij te halen zodat ze kon kijken en leren om beter met haar kind om te gaan. Heel basic, maar kennelijk nog niet overal vanzelfsprekend. Ook hebben we groepstherapie voor kinderen

"We moesten artsen soms uitleggen wat ergotherapie is"

geïntroduceerd waar de ouders bij betrokken werden. Dat mes snijdt aan twee kanten: Het bracht meer plezier voor de kinderen om dingen samen te doen en ouders konden ideeën opdoen om op een speelse manier

met het kind te oefenen. Voor de ouders was het ook fijn om ervaringen te delen. Verder introduceerde we ook huisbezoeken om meer mensen uit de omgeving van het kind te betrekken bij de zorg."

Om de bekendheid van het vak te vergroten, organiseerde Anne samen met de studenten een evenement op de Wereld Ergotherapie Dag. Het werd een succes.

"Alle fysiotherapeuten en verplegers van het ziekenhuis kwamen kijken en luisteren wat ons werk inhoudt. We hebben later ook presentaties gegeven aan groepen revalidatieartsen, die zeer geïnteresseerd en betrokken waren. Dat bleek uit de nieuwe patiënten die naar ons werden doorverwezen."

Anne Kuijs (1965) werkte jaren in Tanzania, Malawi en Kenia, organiseerde er onder meer sportactiviteiten in vluchtelingenkampen en trainde sportdocenten. Later volgde ze in Amsterdam de opleiding Ergotherapie en ze ging terug naar Afrika om te werken in de kinderrevalidatie. Terug in Nederland kwam ze via een bevriende ergotherapeut in contact met MCNV: "Ik kende de organisatie niet, maar ik heb de stafmedewerkers leren kennen als harde werkers met een enorme drive. Ze zijn professioneel, enthousiast en sociaal bewogen, heel fijn om mee samen te werken!" ◀

Beste donateurs,

Zoals gewoonlijk vragen we in dit magazine uw bijdrage om het leven van de kwetsbare mensen in Vietnam en Laos te verbeteren. Deze keer hebben we een speciaal verzoek aan u om een heel nieuw project te steunen - PROSPER- met een focus op duurzame bosbouw. Misschien vraagt u zich af waarom MCNV dit doet, zo'n project dat op het eerste gezicht wat verder af staat van 'gezondheid'.

U weet dat MCNV al lange tijd de etnische minderheidsgemeenschappen in de provincie Quang Tri steunt, de provincie die zwaar werd getroffen door de oorlog en waar velen moeite hebben om aan te haken bij alle ontwikkelingen in het land en nog steeds geconfronteerd worden met moeilijkheden. We hebben er al veel gezinnen, die leven van de landbouw, ondersteund om hun gezondheid en welzijn te verbeteren door het versterken van hun mogelijkheden om in hun levensonderhoud te voorzien.

Met dit PROSPER-project breiden we onze steun uit naar andere groepen etnische minderheden wier levensonderhoud afhankelijk is van bosgrond. In dit gebied zijn de twee belangrijkste commerciële bosbouwproducten acaciahout en tungolie, olie van een lokale boom die in meubelolie en verf wordt gebruikt. Deze boeren hadden een erg laag inkomen uit de opbrengsten van hun bosgrond. Hun inkomen schommelde mee met de marktprijzen en was onvoldoende en instabiel. Ze werden daardoor vaak gedwongen de nog onbewerkte, ruwe producten te verkopen tegen te lage prijzen om rond te kunnen komen. Dit creëert een vicieuze cirkel van een laag inkomen en een onstabiele productie.

Het PROSPER-project helpt deze boeren om zich te organiseren in productiegroepen of coöperaties, zodat ze elkaar kunnen helpen bij de productie en de verwerking. Samen staan de boeren sterker om een betere prijs te krijgen voor hun producten. Voor veel van deze boeren is bosgrond het belangrijkste middel om in hun levensonderhoud te voorzien en daarom zal deelname aan het project hen de kans geven op een duurzamer productie en dus een stabiel inkomen. Tegelijkertijd kunnen ze actief deelnemen aan de bescherming van het milieu. Daarnaast helpt het project ook om een verbinding te leggen tussen deze boeren en consumenten

in Europa, zoals u. Zo kunnen het duurzaam geproduceerde en verwerkte acaciahout en de tungolie op de Europese markt gebracht worden.

Uw steun aan dit project zal de families van bosbouwers in de provincie Quang Tri helpen om een stabiel inkomen te verwerven uit hun eigen bosperceel en bij te dragen aan duurzaam gebruik van de natuur en dus aan milieubescherming.

Heel erg bedankt voor uw steun aan deze boeren in Quang Tri en aan MCNV in het algemeen. ◀

Huyen Thi Hoang
Algemeen directeur

Huyen Thi Hoang (1970) studeerde Engels en Rechten in Hanoi en Toegepaste Antropologie in Londen en werkte daarna bij verschillende internationale ngo's in Vietnam. In 2013 verhuisde Huyen met haar (Nederlandse) man naar Nederland en werkte zij bij het Center for Applied Research on Men and Health (CARMAH), met als doelgroep de LHBTI-gemeenschap in Vietnam. Sinds 2016 is Huyen werkzaam bij MCNV als senior programma-adviseur. Ze werd op 1 juli 2019 benoemd tot algemeen directeur van MCNV.

Een gezond bos en een beter leven

Kleine boeren kiezen voor duurzaam

Hoe verbind je de verbetering van de levensomstandigheden van kleine bosbouwers met duurzaam bosbeheer? Wat doet hen in het dagelijks gevecht voor voldoende inkomen kiezen voor geduld, een hoger inkomen op langere termijn en duurzaam beheer van het bos? In de provincie Quang Tri is MCNV in februari een project gestart ter bevordering van duurzaam bosbeheer door samenwerking tussen boerenorganisaties en ondernemingen.

De provincie Quang Tri heeft meer dan 300.000 hectare bosgrond, waarvan een kwart beplant is met acaciabomen, die grotendeels toebehoren aan kleine boeren. Deze kleinschalige bosbouwers zijn afhankelijk van de geringe opbrengst van hun hout, maar ze worden nauwelijks betrokken bij vraagstukken over hun toekomst. Onder de naam Prosper zijn we van start gegaan met een project waarbij we arme boeren en bosbouwers een mogelijkheid bieden de opbrengst van hun bosplantages te vergroten en ze tegelijkertijd beter te betrekken bij duurzaam bosbeheer. Er zijn twee grondstoffen geselecteerd waarmee de boeren hun inkomen kunnen verbeteren: FSC-gecertificeerd acacia plantagehout en SFM-gecertificeerde tungolie. Dat is een waterafstotende olie uit de zaden van de tungboom die gebruikt wordt voor o.a. de behandeling van houten meubelen.

Goede prijs voor duurzaam acaciahout

We gaan in dit programma met twee groepen boeren werken. Voor de ene groep selecteren we 500 boeren in de meer afgelegen gebie-

acaciahout en tungolie

den die acacia verbouwen. Zij moeten zich houden aan de FSC-aanpak en als ze dit doen, kan het gecertificeerde hout voor een 20% hogere prijs verkocht worden aan Vietnamese

Voldoende bomen en duurzaam bosbeheer in de provincie Quang Tri

bedrijven. Maar waarom zouden bedrijven bereid zijn om zoveel meer te betalen? Nu kopen bedrijven in de VS en Europa vrijwel al het (veelal niet gecertificeerde) hout uit Vietnam en omliggende landen. Voor Vietnam is het belangrijk om FSC-hout te produceren voor de thuismarkt. Vietnam kan nu alleen gecertificeerd hout importeren en die kosten zijn erg hoog. De Vietnamese klant vraagt om het FSC-keurmerk en de Vietnamese overheid steunt het idee om FSC-hout te produceren en het te gebruiken voor o.a. de meubelproductie.

De boeren die meedoen zijn kleine boeren met 1-2 ha eigen grond, die er na de oorlog nog 2 ha grond bij kregen van de overheid, inclusief mest om de grond weer vruchtbaar te maken. De meesten beplantten hun land al met acaciabomen, omdat er veel vraag was naar goedkope acaciahoutsnippers voor pulpfabrieken in Vietnam en China. MCNV-programmamanager Dai legt uit wat het voordeel is voor de boeren om op de FSC-manier te werken: "Het duurt weliswaar 8 tot 10 jaar voordat de boeren het FSC-acaciahout kun-

nen oogsten, maar ze kunnen hun plantage in het vierde en het zesde jaar uitdunnen. Dat levert de boeren een tussentijds inkomen op dat ongeveer 30% hoger is dan het verkopen van niet FSC-houtsnippers, zoals ze voorheen deden. Bovendien kunnen boeren op een deel van hun plantage FSC-hout aanplanten en de rest niet-FSC hout, zodat ze in de wachttijd toch een inkomen houden."

Zelf tungolie produceren

De tweede groep die we begeleiden bestaat uit 700 boeren die tungolie produceren in het bergachtige deel van de provincie. Na de oogst worden de tungzaden direct verkocht aan tussenhandelaren, die de bewerking verder op zich nemen. Het bedrag dat de boer verdient is erg laag. Het plan is nu om de boeren zelf een deel van de verwerking te laten uitvoeren:

Beter inkomen voor boeren die 'goed' hout planten

drogen van de zaden, schillen en verpakken. Het verpakte product wordt verkocht aan een Amerikaans bedrijf en om minder afhankelijk te zijn, wordt er gezocht naar meer bedrijven die de tungolie gaan afnemen. De overheid heeft flink geïnvesteerd om meer bomen te planten en ook de boeren zien veel voordeel in het planten van meer bomen in hun eigen tuin en op het rijstveld. Wij gaan de boeren ook opleiden om een zgn. forest management plan te maken met goedkeuring van de lokale overheid. ◀

Quang Tri: van noodhulp tot bosbeheer

Het lijkt een 'giant leap' voor MCNV om ons te gaan richten op bosbeheer, maar zoals u van ons gewend bent draait het uiteindelijk om het verbeteren van de levensomstandigheden van arme boeren (gezinnen) in Quang Tri. Eind jaren '90 begonnen we met noodhulp in deze provincie nadat overstromingen de dorpingen dakloos, uitgehongerd en ziek achterlieten. In de jaren daarna organiseerden we met partners medische hulp in de dorpen (CMHD) en weer later volgden projecten voor armoedebestrijding. Samen met u hopen we nu de volgende stap te kunnen zetten en helpen we de boeren een goede manier te vinden om hun inkomen te verbeteren en tegelijkertijd de kwetsbare natuur om hen heen te beschermen, voor nu en voor later.

Onze vraag aan u

Durft u het aan om samen met ons een duurzaam en kleinschalig project voor de kleine boeren en bosbouwers in Quang Tri op te zetten? Het project wordt deels gefinancierd door de EU onder de voorwaarde dat we zelf ook een deel bijdragen. We hebben nog € 25.000 nodig en dat lukt ons niet zonder uw steun. In het verleden heeft u de dorpingen in Quang Tri altijd gesteund op weg naar een beter leven. Door nu weer mee te doen helpt u niet alleen de kleine boeren en hun gezinnen maar ook het zo belangrijke bosbeheer. Pionieren voor de toekomst, waarbij uw steun onmisbaar is!

Heel hartelijk dank voor uw (extra) bijdrage!

Wat betekent de pandemie voor MCNV-projecten?

MCNV's Dung en Rebecca rapporteren over de situatie in Vietnam en Laos

Op 23 januari werd het eerste geval van COVID-19 in Vietnam gemeld en de teller staat op het moment van dit schrijven op 288 besmettingen (bron: WHO). Vietnam kreeg te maken met 'sociale afstandsmaatregelen', die inmiddels deels versoepeld zijn. In Laos werd de eerste besmetting op 24 maart vastgesteld en bleef het tot nu toe beperkt tot 19 besmettingen. De regering van Laos heeft maatregelen ingevoerd zoals het sluiten van alle scholen en veel winkels en het sluiten van alle grenzen. De medewerkers van de MCNV-kantoren in Vietnam en Laos werken noodgedwongen vanuit huis en hebben online oplossingen bedacht om de projecten te kunnen laten doorgaan, voor zover dat mogelijk is.

Samen oplossingen bedenken

Voor ieders persoonlijke leven, dus ook voor de mensen in de MCNV-projecten, heeft deze epidemie grote gevolgen. Alle betrokkenen, medewerkers, partners, dienstverleners en belanghebbenden moeten strikte preventie maatregelen toepassen. In de praktijk komt het erop neer dat de workshops, trainingen, vergaderingen en activiteiten waarbij mensen elkaar ontmoeten en met elkaar in contact komen, moeten worden uitgesteld en soms ook afgelast.

"Het nieuwe Support Center voor kinderen met handicaps in Dien Bien is misschien wel het zwaarst getroffen, het ligt vrijwel stil door het virus", schrijft Dung Pham, MCNV-directeur Vietnam. "Drie maanden zijn verstreken sinds de sluiting van het centrum, er zijn geen kinderen meer en de leraren kunnen niet gaan trainen. Bovendien kan er geen ondersteuning op dorpsniveau worden verleend. Het vinden van een oplossing voor dit project is moeilijk, omdat het centrum niets kan doen totdat de kinderen weer naar school kunnen. In de grote stad wordt basisonderwijs nu op televisie of via internet gegeven, maar dat is op dit moment nog steeds onmogelijk voor kinderen met een handicap in Dien Bien. Wat we hoopten te bereiken in 2020 kan nog steeds worden behaald als de pandemie uiter-

lijk in juni goed onder controle is. Zou het tot in het najaar duren, dan zal het een serieuze invloed hebben op alle MCNV-projecten. Maar we hopen natuurlijk dat we alles snel weer kunnen opstarten."

Gevolgen voor projecten in Laos

Rebecca Derry, MCNV-directeur in Laos, houdt ons op de hoogte van de gevolgen van COVID-19 voor de bevolking van Laos.

weten hoe lang de grenzen gesloten blijven, zal dit een groot deel van de bevolking treffen, vooral de mensen met lage inkomens die afhankelijk zijn van banen over de grenzen heen. MCNV Laos heeft twee projecten die zijn getroffen door de COVID-uitbraak. In het onderwijs-, onderzoeks-, en gezondheids-project LEARN zouden de onderzoekers momenteel conferenties moeten houden om hun onderzoek te delen. Dit is essentieel om-

Hoewel er weinig gevallen van besmetting in Laos geregistreerd zijn, verwacht zij dat de onbedoelde bijwerkingen erger zullen worden. Rebecca: "Omdat mensen zich zorgen maken over COVID, gaan ze niet zo vaak naar het ziekenhuis als zou moeten. Dit heeft negatieve gevolgen: baby's en kinderen worden niet gevaccineerd, meer baby's worden thuis geboren en het gebruik van essentiële gezondheidsdiensten neemt af. Naast de medische gevolgen is er bezorgdheid over voedselzekerheid. Veel Laotianen zijn afhankelijk van familieleden die als arbeiders in buurlanden werken aan groot-schalige projecten. Zonder de mogelijkheid om te reizen hebben veel van deze mensen hun baan verloren, waardoor ze hun gezin niet kunnen onderhouden. Aangezien we niet zeker

dat dit onderzoek hard nodig is om de nieuwe programma's vorm te geven die de gezondheid en het welzijn van de mensen van Laos beïnvloeden. Zonder de mogelijkheid om in groepen te vergaderen, verliezen we de kans om de dialoog over deze belangrijke onderwerpen te voeren. Als het onderzoek niet goed wordt begrepen en niet wordt omgezet in nieuwe praktijken, kunnen we onze programma's niet aanpassen aan de behoeften van mensen.

Het CANTEEN-project heeft door de COVID-epidemie nog grotere problemen gehad. Allereerst werkt het project aan schoon water en hygiënische voorzieningen door het aanleggen van putten en watersystemen. Vanwege sociale afstand en andere zorgen lopen deze projecten vertraging op en worden ze in som-

Waarom steunt u de mensen in Vietnam en Laos, vroegen wij vorig jaar en u schreef ons mooie, soms aangrijpende maar vooral herkenbare verhalen.

mige gevallen stopgezet. Dit is erg jammer omdat er in veel van deze dorpen geen goede waterbronnen zijn, waardoor de mensen geen goede, veilige en gemakkelijke toegang tot schoon water krijgen. Het CANTEEN-project is zeer succesvol geweest met de schooltuinen. Dankzij de aanleg van schooltuinen en visvijvers kregen ondervoede kinderen dagelijks in ieder geval één goede maaltijd die rijk was aan voedingsstoffen, vooral eiwitten. De kinderen

waren extra gemotiveerd om weer naar school te gaan, vooral omdat ze altijd een goede maaltijd kregen. Nu de school is gesloten, kunnen de kinderen niet in hun tuinen werken of hun visvijvers onderhouden zoals voorheen.

'Online les aan kinderen met handicaps is onmogelijk in Dien Bien'

Ondervoeding in Laos is hoog en het CANTEEN-project is erop gericht dat te bestrijden. Helaas is het door de COVID-uitbraak moeilijk om de diensten en benodigdheden te leveren die nodig zijn om deze kinderen, vooral in de meest afgelegen dorpen, te blijven helpen." ◀

Dromen worden daden

Oorlog. Dat kinderen dat mee moeten maken. Het moest niet mogen. Twee jaar oud was ik, toen in 1940 de tweede wereldoorlog begon. Ik woonde op Aruba. Nog geen kilometer van de olieraffinaderij Lago Oil & Transport Company, Ltd. De olie die daar geraffineerd werd ging vooral naar de Verenigde Staten van Amerika. Omdat de Duitsers dreigden de raffinaderij te attaqueren moesten we meedoen aan blackout. We kropen lachend onder de tafel en riepen: blackout! We hadden in die jaren zonder TV geen idee wat oorlog was. Mijn ouders hadden wel grote zorgen. We woonden in de wijk waar de employees van Lago Oil & Transport Company woonden. Als de Duitsers een torpedo zouden afschieten, zou ons wijkje van vijf straten zeker ook geraakt worden. Elke avond stond er, als we naar bed gingen, een grote bundel naast de deur. Mocht er alarm klinken, dan moesten we snel met de bundel in de auto van vader. Weg. Naar een veilige plek. Tot zover mijn jeugdherinneringen. Ik kon oorlog niet begrijpen. Ik werd pacifist. Tijdens de demonstraties tegen de Vietnamoorlog, werd Lyndon B. Johnson: 'Molenaar!' Want 'moordenaar' mochten we niet roepen. In Nederland werkte ik in 1968 op een openbare school. Via een arts, die een zoon in mijn klas had, hoorde ik van de oprichting van MCNV. Rond 1970 werd ik donateur. De precieze datum weet ik niet. Wat mij bij het MCNV trof was de aandacht voor kinderen. Zoveel jaren na die afschuwelijke oorlog komt MCNV altijd nog met geweldige projecten, donateursreizen en zo meer. Ik eindig met het citaat uit MCNV jaargang 49, juli 2019: DROMEN WORDEN DADEN. Mooier kan ik het niet zeggen.

Frida Winklaar

Waarom steun ik de mensen in Vietnam en Laos?

Het is een zinvolle vraag. Ik moet er over nadenken. Het antwoord zou ook kunnen zijn dat ik er nu maar eens mee moet ophouden. Maar de overwegingen waarom ik donateur ben geworden spelen nog steeds door mijn hoofd. Het MCNV is opgericht in 1968. Ik was een jaar tevoren afgestudeerd en al een tijd verontwaardigd over de Amerikaanse militaire bemoeienis met Vietnam. Na een paar buitenlandse jaren ben ik, denk ik, donateur geworden. Ik herinner me de kalender met 52 heftige zwart-wit foto's die jaren lang bij me aan de muur hing tot hij uit elkaar viel. Maar ik ging niet op de barricaden en het

duurde tot de donateursreis in 2004 voor ik me wat meer in het land ging verdiepen. Ik las de geschiedenis van Kieu, (Les amours malheureuses d'une jeune fille vietnamienne au XVIIIe siècle, door Nguyen Du), en drink elke dag uit een beker waar het oor van is afgebroken, met het opschrift 'Ho Chi Minh bep nhai ten nguoi', waarvan ik nu pas meen te weten dat het een prachtig lied is over de mooie naam van Ho Chi Minh stad.

Onlangs kwam in het Europees parlement het handelsakkoord tussen Europa en Vietnam in stemming. GroenLinks was er tegen, omdat Vietnam mensenrechten schendt. Ik schreef toen de volgende brief aan de heer Eickhout: "Met belangstelling en bewondering volg ik van een afstand de GL-activiteiten in de Europese arena. Het plan om tegen het EU-handelsverdrag met Vietnam te stemmen heeft me aan het denken gezet. Intussen is het wel aangenomen, en ik meen dat dat goed is. Waarom? Ongeveer sinds de oprichting van het Medisch Comité Nederland-Vietnam (MCNV) 52 jaar geleden ben ik er bij betrokken. Na de oorlog werd het land weer opgebouwd. Over duurzaamheid en mensenrechten werd toen nog niet op de manier van nu gesproken. Het MCNV is zijn werk blijven doen, speciaal voor minderheids-groeperingen, gehandicapten, kleine boeren in de Mekong delta enz. Nu verandert het land en de regering moet geleidelijk zijn verantwoordelijkheid nemen voor duurzaamheid en mensenrechten. Na 2000 jaar overheersing door China en Frankrijk en de oorlog met de Amerikanen is het misschien nog wat vroeg om de zelfde eisen te stellen als aan een West Europees land. Ik denk ook dat instituties als het MCNV en andere NGO's al doende veel goeds kunnen bereiken, langzaam maar zeker, terwijl ze zich zelf onmogelijk zouden maken als ze openlijk zouden verklaren dat Vietnam "in strijd is met onze duurzame ambities" en dat er mensenrechtenschendingen zijn. Wat mij betreft had GL een uitzondering mogen maken op zijn terecht strenge regels bij de stemming over het verdrag met Vietnam. Misschien bent u in stilte ook wel blij met de uitkomst. In hoeverre Vietnam in staat en bereid is zich te houden aan de voorwaarden moet maar worden afgewacht."

Ook dergelijke hedendaagse politieke kwesties zijn een reden om juist wel donateur te blijven. ◀

Jan Willem Briët

Door Willem Eikelboom

Na zijn grote succes met “De Sympathisant” schreef Viet Thanh Nguyen nu een boek met acht verhalen. De lange doorwerking van de Vietnamoorlog is, op verschillende manieren, zichtbaar in de lotgevalen die hij beschrijft. Bij de deelnemers aan de oorlog én hun kinderen. Niet alleen bij de Vietnamezen die in de VS zijn terechtgekomen, maar ook bij hen die achterbleven en bij de verliezers hoorden. Zoals meneer Ly in het verhaal “Vaderland”. Tijdens de oorlog was hij eigenaar van een schoenenfabriek, van een huis aan het strand in Vung Tau en werd hij rondgereden in een auto met chauffeur. Inmiddels is hij toeristengids geworden die Amerikaanse toeristen de tunnels uit de oorlog laat zien. Nadat hij verteld heeft dat de tunnels te krap zijn voor Amerikanen daagt hij het gezelschap uit het een keer te proberen. Niemand durft en meneer Ly roept uit: zo hebben we onze overwinning behaald. We verenigen ons land door moed en opoffering. Camera’s flitsen. Zijn

dochter weet dat het maar een toneelstukje is, maar de Amerikanen kunnen geen onderscheid maken tussen een overtuigde communist en een man die naar een Nieuwe Economische Zone is verbannen.

In “De andere man” treedt een homostel in San Francisco op als “sponsor” van de 18 jarige Liem. Als oudste zoon naar Saigon vertrokken in een poging van daaruit zijn familie te onderhouden vlucht hij vlak voor de val van de stad en komt als bootvluchteling aan in de VS. Liem weet niet goed wie hij is, noch wat zijn aspiraties zijn. Voorsnog stelt hij zich tevreden met zijn baantje als vakkenvuller en schoonmaker in een slijterij. Hij voelt zich verantwoordelijk voor zijn achtergebleven familie maar durft de brief die hij van zijn vader ontvangt nauwelijks open te maken. Door de censuur een pijnlijke en wezenloze brief om te lezen. Liem legt de brief weg en ziet zichzelf weerspiegeld in het raam. Elke beweging die hij maakt wordt weerspiegeld, “Maar waarom herkende hij zichzelf niet. Waarom keek hij dwars door zichzelf heen naar de donkere straat buiten?”

In het verhaal “Oorlogsjaren” zien we een Vietnamees gezin werken in hun supermarkt (New Saigon Market), in een stad in California in 1983. Vietnamees is daar de voertaal en met een goed oog voor detail wordt de winkel beschreven en de omgang tussen vader, moeder en hun 13 jarige zoon. Vanuit zijn perspectief wordt het verhaal geschreven. Op een dag worden ze bezocht door mevrouw Hoa die collecteert voor een leger dat het zuiden van Vietnam moet bevrijden. Terwijl de vader suggereert dat ze dit probleem het beste kunnen afkopen peinst de moeder er niet over: de oorlog is voorbij, die gaan we niet nog een keer voeren. Mevrouw Hoa probeert het nog een keer in de winkel en roept daarna woedend tegen de klanten: ze ondersteunt onze zaak niet, als ze al geen communist is dan is ze net zo slecht als een communist. Als jullie hier

winkelen dan helpen jullie de communisten. De moeder weet dat binnen een uur alle klanten hun vrienden bellen, die dan hun vrienden bellen en heel snel weet de hele gemeenschap het. Zij besluit mevrouw Hoa op te zoeken om het uit te praten. Die blijkt in een overvol huis te wonen, met overal spullen en wasgoed en een klein kamertje waarin zij uniformen aanpast aan de Vietnamese maten. Haar man is commando en in 1963 door de CIA in het Noorden gedropt. Ze heeft nooit meer van hem vernomen. De jongste zoon is met zijn eenheid naar Laos gestuurd in 1972, hij is niet meer terug gekomen. Haar oudste zoon stierf ook tijdens de oorlog. Als de moeder haar condoleert met het verlies van man en zoons antwoordt zij dat niemand ze dood heeft zien gaan. “Ze leven nog steeds, niemand kan me iets anders wijsmaken.” De zoon is stomverbaasd als zijn moeder \$ 200 uit haar portemonnee haalt en aan mevrouw Hoa geeft. En vraagt zich af hoeveel blikken soep, kilo’s rijst er verkocht zijn en hoeveel uren zijn moeder heeft moeten werken om die \$200 mogelijk te maken.

En zo komt in elk verhaal de oorlog en zijn gevolgen steeds weer op een andere manier terug. En de nakomelingen ervaren telkens die vreemde mix van ingroeien in de Amerikaanse cultuur met hun eigen herinneringen aan Vietnam of die van hun ouders. Die onherroepelijke erfenis van de oorlog wordt schitterend verwoord in een citaat van James Fenton dat voorin het boek is opgenomen: je wordt achtervolgd door dat waarmee je je hele leven moet doorgaan het te vergeten. ◀

Viet Thanh Nguyen
De vluchtelingen
 ISBN/EAN: 9789460683770
 Ebook: 9789460687761

Kijk voor ons privacybeleid op onze website www.mcnv.org

Ja, met deze machtiging wil ik Vietnam en Laos blijvend steunen

Hierbij machtig ik het MCNV om, tot wederopzegging, bedragen af te schrijven *wegens hulpverlening aan Vietnam en Laos:*

Naam.....
 Adres.....
 Postcode en plaats.....
 Email.....
 Bedrag E.....per maand kwartaal half jaar jaar
 van IBAN rekening.....

Colofon

MCNV verleent medische hulp aan de bevolking van Vietnam en Laos. Het legt verantwoording af over de besteding van gelden en geeft informatie over recente ontwikkelingen in Vietnam en Laos.

Giften
(ING) NLI6 INGB 0001090400
(Triodos) NL90 TRIO 0338 5367 60
 RSIN 002856475

Redactie
 Willem Eikelboom, Tom Fluitsma, Ab Stokvis,
 Sietske de haan, Karin Vlug

Eindredactie
 Saskia Stevens

Ontwerp en opmaak
 Dettline, Amsterdam

Redactieadres
 Weteringschans 32,
 1017 SH Amsterdam.
 telefoon [020] 627 04 11
 e-mail: redactie@mcnv.nl

